

Danish University Colleges

LegeKunst: kunst og kultur i de yngstes hverdag afsluttende rapport fra pædagoguddannelserne 2023

Hamilton, Stine Del Pin; Nørgaard, Astrid Kidde Larsen

Publication date:
2023

Document Version
Også kaldet Forlagets PDF

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Hamilton, S. D. P., & Nørgaard, A. K. L. (2023). *LegeKunst: kunst og kultur i de yngstes hverdag: afsluttende rapport fra pædagoguddannelserne 2023*. VIA University College.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Download policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

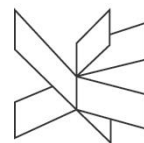
VIA University College

Afsluttende rapport fra pædagoguddannelserne 2023

Forfattet af Stine Del Pin Hamilton og Astrid Kidde Larsen Nørgaard



**VIBORG
KOMMUNE**



VIA University
College

Uddannelse, forskning og lokalt kulturmiljø i Region Midt

Pædagoguddannelsen VIA i Viborg, Ikast og Århus har i LegeKunst-projektperioden (2019-2023) afsøgt og udviklet veje til at arbejde med kunst og kultur for børn på tværs af uddannelse, forskning, dagtilbud og det lokale kulturmiljø. Et forskerblik på dette foldes særligt ud i en selvstændig rapport (<https://www.ucviden.dk/da/publications/afsluttende-rapport-fra-forskergruppen-2019-2023-legekunst-i-via->)

I følgende gives et overblik over projektets omfang og betydning i pædagoguddannelserne i VIA UC.

LegeKunst og mødet med studerende

LegeKunst har været forankret i undervisningen på tre udbudssteder i VIA i hhv. Viborg, Ikast og Århus. Således har op mod 1000 pædagogstuderende i større eller mindre omfang mødt LegeKunst i løbet af deres uddannelse i årene 2019 - 2023. Det er tydeligt, at mange studerende og pædagoger på disse uddannelsessteder og i byernes opland oplejdet har fået kendskab til LegeKunst.

Gennemgang af LegeKunst og indholdselementer i pædagoguddannelsen i VIA

I Ikast har LegeKunst været en fast del af *grundfaglighed 1*, der retter sig mod pædagogiske aktiviteter og miljøer:

Den studerende kan med udgangspunkt i børn, unge og voksnes forudsætninger og perspektiver etablere, vurdere og evaluere pædagogiske miljøer og aktiviteter, der understøtter børn, unge og voksnes udvikling, samt i relation til dette redegøre for faglige vurderinger og valg. (Studieordning VIA Pædagoguddannelse, 2023, s. 43, 44, 45 og 46)

Her er der udviklet et samarbejde mellem Ikast kommune, Ikast bibliotek og pædagoguddannelsen hvor studerende har lavet aktiviteter for alle børnehavebørn i Ikast kommune.

I Viborg bruges LegeKunst som afsæt til at udvikle samskabelsesprocesser mellem institutioner, uddannelse og kunst/kulturinstitutioner i Viborg kommune i *grundfaglighed 2*. Der er skabt traditioner og viden om samarbejde på området. I modulet er et af målene målet, at pædagoger samskaber. (Studieordning, VIA Pædagoguddannelse, 2023, s. 49)

I dagtilbudsspecialiseringen arbejdes bredt set med LegeKunst som inspiration. Der er inddraget forskere og kunstnere fra LegeKunst som gæstelærere og undervisningen retter sig *mod inddragelsen af kultur, natur og æstetiske udtryksformer i pædagogiske aktiviteter, der understøtter børns udvikling, trivsel, dannelse og læring* (Studieordning, VIA Pædagoguddannelse), hvor de studerende prøves i kompetencer: *Den studerende kan anvende natur samt kulturelle medier og udtryksformer til at skabe udviklings- og læreprocesser for 0-5 årige børn samt inddrage børns perspektiv, deres kreativitet og leg i pædagogiske aktiviteter. (Studieordning, VIA Pædagoguddannelse, 2023 s. 51)*

I Viborg er der desuden etableret samarbejder med bibliotek og børnekulturkonsulent, hvor de studerende har lavet aktiviteter med børn på Viborg bibliotek i blandt andet LegeKunst.

De studerende i Århus observerer legekultur og æstetiske miljøer - herunder observationer af kunstner, pædagoger og børn med fokus på børneperspektiver og de bruger deres viden om leg og børns udvikling, læring og dannelse til at diskutere projektet med kunstnere og dagtilbud. Dette aspekt i uddannelsen retter sig mod videnskabsteori og undersøgelsesmetode. (Studieordning, VIA Pædagoguddannelse, s. 51)

De studerende, der har været i praktik i Ikast, Viborg og Skive har mødt LegeKunst i deres praktikker - de har været med til kick of møder samt seminarer og de er blevet særligt opfordret til at deltage og drøfte projektet med undervisere på studiet.

Sideløbende har vi sendt enkelte særligt interesserede studerende ud for at deltage i dele af LegeKunst-forløb i enkelte institutioner og enkelte har skrevet deres bachelorprojekt i relation til LegeKunst. Vi har på alle tre udbudssteder holdt oplæg bredt på årgange om LegeKunst.

Undervisere og forskere fra pædagoguddannelserne er løbende arrangeret og deltaget i *kick of møder* og *udviklingsseminarer* i LegeKunst med deltagelse af pædagoger, vejledere og tovholdere samt kunstnere og forskere, hvilket har givet viden som erfaringsgrundlag som er inddraget bredt set i undervisningen på pædagoguddannelsen.

En gang om året, har undervisere været aktive planlæggere og deltagere i de Nationale LegeKunstdage, hvilket ligeledes har givet erfaringer, viden og netværk som bredt er inddraget i undervisningen. I Viborg har studerende været særlige aktive i de afsluttende LegeKunst-dage hvor op mod 50 studerende var aktive i deltagelse og lavede aktiviteter i forbindelse med LegeKunstdagene.

LegeKunstprojektets betydning i uddannelsen og forskning

Den gennem flere år eksisterende kulturfestival i pædagoguddannelsen i Ikast, hvor æstetiske processer og samskabelse mellem pædagoguddannelse, kulturinstitutioner og daginstitutioner er højt prioriteret, har f.eks. inddraget LegeKunst til støtte daginstitutionerne og pædagoguddannelsens samarbejde om aktiviteter og forløb for og med børnene i daginstitutionerne.

Grundet den allerede velfungerende og betydelige samskabelsesdimension mellem kulturinstitutioner og uddannelse i dette forløb, gav dette forløb VIA's forskerteam et særligt indblik i betydningen af de professionelle fagligheder i de studerendes møder og oplevelser med kunst og æstetiske processer. Denne viden og disse erfaringer bidrog til forskergruppens særlige blik på praktiseret samskabelse og på didaktiske sammenhænge mellem pædagoguddannelse og pædagogisk praksis.

I pædagoguddannelsen i Viborg har erfaringerne fra LegeKunst bidraget til et eksperiment med et 3 uger langt undervisningsforløb i pædagoguddannelsen omhandlende 'Leg, kultur og lokalefællesskaber'. Målet med forløbet er at skabe læringsmiljøer, hvor de studerende fordyber sig i mødet med kunstnere og

kulturformidlere, hvor de får erfaring med at udforske kunstens og kulturens forskellige modaliteter og hvordan disse kan være del af pædagogisk praksis. I forløbet er undervisere og studerende i tæt samarbejde med aktører fra lokalsamfundet og skaber uddannelse i, om og med lokal kultur og stærk deltagerorientering. Samarbejdet har fokus på lokale samarbejder om kulturelle udtryksformer og fordybelsesprocesser, som inspirerer til forskellige/nye måder, at se sig selv, det lokale nærmiljø og verden på.

Projektet 'Leg, kultur og lokale fællesskaber' har afstedkommet en ansøgning om kulturmidler hos RegionMidt, ligesom det har medvirket til et udvidet netværk og øget lokalkendskab blandt studerende. Ligeledes har forskergruppen etableret stærkere relationer til lokale kulturinstitutioner og har flere fælles fremtidige projekter i støbeskeen.

Se meget mere om VIA's LegeKunsthforskning i den afsluttende rapport fra forskergruppen i VIA: <https://www.ucviden.dk/da/publications/afsluttende-rapport-fra-forskergruppen-2019-2023-legekunst-i-via->

Hvad kommer til at fortsætte?

Et af målene i LegeKunst er beskrevet således:

LegeKunst giver et kompetenceløft til børnenes hverdagsvoksne gennem forskning og vedholdende møder med kunst og kultur i et børneperspektiv – og ikke mindst ved at dele viden på tværs af professioner, institutioner og hverdagspraksisser. Alt sammen for at styrke det gode børneliv (Projektbeskrivelsen LegeKunst, 20.09.2018)

De undervisningsaktiviteter i grundfagligheden og dagtilbudsspecialiseringen, der er etableret i forbindelse med LegeKunst, har givet anledning til at give et kompetenceløft til de studerende som børnenes hverdagsvoksne. Dette er sket ved at der er blevet delt viden på tværs af pædagoguddannelser, forskningscentre, kunstnere og kulturinstitutioner. Især har følgende sat spor: som vi arbejder videre med:

- Udvikling af valgfrie fagspor i grundfagligheden med æstetiske fag (i først omgang i Viborg)
- Nye samarbejdsflader med kulturinstitutioner i undervisningen (Viborg, Ikast og Århus)
- Videreudvikling og forankring af allerede igangsatte kultursamarbejder (især i Ikast)
- Gæstelærerinddragelse. LegeKunst-kunstnere. (Århus, Ikast og Viborg)
- Inddragelse af forskningstekster fra LegeKunst i uddannelsen. (Ikast, Viborg, Århus)

Alle disse punkter er i fortsat udvikling og afsluttes ikke ved projektets udgang.

Lokalt og regionalt netværk

Vi har i VIA's koordinatorgruppe arbejdet med at etablere et regionalt LegeKunst-netværk, hvor daginstitutioner, undervisere og forskere fra VIA, pædagogiske konsulenter, kunstnere og ansatte i kulturinstitutioner kan mødes og dele erfaringer med at skabe miljøer og forløb om og med kunst for børn. Interessen var umiddelbart til stede, men det viste sig dog efterhånden, at de allerede etablerede og velfungerende netværksgrupper kunne gøre det ud for steder at dele erfaringer og finde inspiration. Derfor besluttede vi at lægge energien i lokale og konkrete mødesteder på tværs af institutioner og fagligheder, hvilket blandt andet medførte det førnævnte 3 ugers undervisningsforløb 'Leg, kultur og lokale fællesskaber'. Vi finder en særlig energi og motivation i det lokale og konkrete samarbejde, hvor netværket og relationerne opstår bottom up ud fra behov og ønsker. Og vi oplever, at deltagelsen i LegeKunst har øget vores viden, erfaringer og motivation for at skabe uddannelse, der inddrager kunstneriske processer og tværgående fagligheder, og som kan foregå i mange forskellige kontekster både i og udenfor campus.

Ligeledes har vi hvert år i LegeKunstprojektet med succes afholdt udviklingsseminarer, hvor LegeKunstvejledere og tovholdere mødtes med koordinatore, forskere og kunstnere og delte erfaringer fra LegeKunstforløb. Som koordinatore har vi faciliteret deltagerens samtaler og erfaringsudveksling, hvorved viden fra praksis, om praksis og teori kom i spil med hinanden, og vi skabte fælles fokuspunkter i LegeKunstforløbene.

Vi har som koordinatore og forskere også deltaget i en stor del af kick off-møderne i kommunens institutioner og de selvejende institutioner. Dette har yderligere styrket relationerne i LegeKunstprojektet.

Fremtiden

Vi ønsker et fortsat samarbejde med KulturPrinsen, som kan centrere sig om konkrete samarbejder. Dette kunne eventuelt være en årlig national konference med fokus på børn, kunst, kultur og samarbejde på tværs, hvor studerende, undervisere og forskere mødes med kunstnere og kulturformidlere, pædagoger og børn. Her kunne vi forestille os, at KulturPrinsen har en eller to faste kontaktpersoner i pædagoguddannelserne.

Deltagere i LegeKunst ved VIA University College

Liste over de primære medarbejdere tilknyttet LegeKunst. Derudover har andre været involveret på forskellige og mere sporadiske måder.

Navn	Tilknytning	Rolle(r) i LegeKunst
Astrid Kidde Larsen Nørgaard	Program for Social Innovation: https://www.via.dk/forskning/innovation-og-entreprenørskab/social-innovation Forskningscenter for Innovation og Entreprenørskab <ul style="list-style-type: none"> • Pædagoguddannelsen i Viborg 	Koordinator og forsker https://www.ucviden.dk/da/persons/astrid-kidde-larsen-n%C3%B8rgaard
Michael Nygaard Sander	Program for Social Innovation, Forskningscenter for Innovation og Entreprenørskab <ul style="list-style-type: none"> • Pædagoguddannelsen i Ikast 	Adjunktforløb, underviser, koordinator og forsker https://www.ucviden.dk/da/persons/michael-nygaard-sander
Henriette Blomgren	Program for børns trivsel i og på tværs af dagtilbud, skole og hjem; https://www.via.dk/forskning/paedagogik-og-dannelse/boerns-trivsel-i-dagtilbud-skole-hjem Forskningscenter for pædagogik og dannelse <ul style="list-style-type: none"> • Pædagoguddannelsen i Århus 	Underviser og forsker https://www.ucviden.dk/da/persons/henriette-blomgren
Mikael Friedrich Walther Blume	Program for krop, idræt og bevægelse: https://www.via.dk/forskning/paedagogik-og-dannelse/krop-idraet-og-bevaegelse Forskningscenter for pædagogik og dannelse <ul style="list-style-type: none"> • Pædagoguddannelsen i Ikast 	Forsker https://www.ucviden.dk/da/persons/michael-friedrich-walter-blume
Lise My Engrob Adamsen	Program for Social Innovation, Forskningscenter for Innovation og Entreprenørskab <ul style="list-style-type: none"> • Pædagoguddannelsen i Viborg 	Adjunktforløb, underviser og forsker https://www.ucviden.dk/da/persons/michael-friedrich-walter-blume
Daniel Buch	<ul style="list-style-type: none"> • Pædagoguddannelsen i Århus 	Adjunktforløb, underviser
Lotte Plesner Kristensen	<ul style="list-style-type: none"> • Pædagoguddannelsen i Århus 	Adjunktforløb, underviser
Stine Del Pin Hamilton	<ul style="list-style-type: none"> • Pædagoguddannelsen i Viborg 	Regional koordinator
Lone Majbritt Brock Hansen	Ledelsesansvarlig og ansvar for økonomi <ul style="list-style-type: none"> • Pædagoguddannelsen i Viborg 	Pædagogisk administrativ leder